

Koning Voetbal

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten op het beeldmateriaal in dit boek te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

© Paul Onkenhout, Dick Sintenie &

Edwin Struis 2014

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp Pankra

NUR 482/530

ISBN 978 90 468 1688 2

www.nieuwamsterdam.nl/koningvoetbal

Paul Onkenhout,
Dick Sintenie &
Edwin Struis

Koning Voetbal

Een lexicon van het
Nederlandse voetbal

Nieuw Amsterdam Uitgevers

KONING VOETBAL

MARSCH door

WILLY SCHOOTEMEYER.

fl. 0,60

N.V. Algemeene Muziekhandel en Uitgevers Mij
VAN ESSO & Co. Rotterdam.

Voorwoord

De socialistische regeringsleider Joop den Uyl voetbalde graag. Tussen de kabinetsvergaderingen door trapte hij regelmatig een balletje. Rinus Michels heeft nooit letterlijk gezegd dat voetbal oorlog is. Alvorens Jan de Natris tijdens de Olympische Spelen in Antwerpen grammofoonplaten in de Schelde smeed, smeerde hij ze in met jam.

Voor zijn opmerking ‘Bedankt voor de leiding, hondelul’ tegen scheidsrechter Arie van Gemert kreeg Feyenoorder Piet Romeijn van de KNVB een boete van 350 gulden. (Hij beweerde trouwens dat hij onbenul had gezegd.) Louis van Gaal brak zijn enkel en kuitbeen na een sprong met een polsstok, maar zei desondanks dat de uitvoering fantastisch was.

Bij het schrijven van *Koning Voetbal – Een lexicon van het Nederlandse voetbal* deden we tal van kleine en grote ontdekkingen. Andere anekdotes die het voetbal de afgelopen 125 jaar zo veel kleur gaven, werden van het stof ontdaan. We reisden met 1600 Feyenoord-supporters met de Groote Beer en De Waterman mee naar Lissabon, hoorden Willy en René van de Kerkhof ‘Da hedde of da kredde’ zingen, zagen de kopbal van Beb Bakhuys, bezochten de sigarenzaken van Coen Dillen en Sjaak Swart én de slagerij van Brobbel Dorsman in Gorinchem en dronken een glas bier in Sportcafé Leen Vente.

We verbaasden ons erover dat Wesley Sneijder op zijn buik het gezicht van zijn vrouw Yolande liet tatoeëren, en het hoofd van

Jezus met een doornenkranen. We glimlachten om Gerard Reve, de volksschrijver die na de eerste Europacup-overwinning van Ajax, in 1971, aan Simon Carmiggelt schreef: ‘Weg met Ajax! Weg met Feyenoord! Dood aan de arbeiders!’ We zaten op de tribune tijdens de Watersnoodwedstrijd, waren getuige van het huwelijk van Johan en Danny Cruijff en hoorden het brilletje van Joop van Daele knakken.

‘Als je nooit om een doelpunt gejuicht hebt, heb je ook nooit geleefd,’ zei de grote dichter Cees Buddingh’, ooit speler van DFC 6. We zijn nog een stap verder gegaan, uit liefde voor het voetbal en voor al die grote en kleine geschiedenissen. De politiepet die Joop den Uyl na de verloren WK-finale in 1974 droeg tijdens de polonaise in de tuin van het Catshuis, werd hem trouwens opgezet door reservedoelman Piet Schrijvers. Ook dat is belangrijk om te weten, volgens ons.

Leve het voetbal.

Aad de Mos bestaat niet

Spraakmakende voetbaltotaaltheatershow in het Haarlemse Café Studio, waar tussen 1998 en 2000 de voetbalsterren en artiesten in en uit lopen. Met legendarische optredens van Jan van Halst & Huub van der Lubbe, Richard Ross & Fritz Korbach, Acda & De Munnik, Youp van 't Hek, Freek de Jonge, Willem van Hanegem, Frank de Boer, Najib Amhali en L. Vis. De show haalt landelijk het nieuws als Co Adriaanse, trainer van Willem II, bondscoach Frank Rijkaard omschrijft als beunhaas en psv-voorzitter Harry van Raaij als sprekende lampenkap. Door deze uitlatingen loopt de Amsterdammer de prijs als Trainer van het Jaar mis en wordt hij geschorst als lid van de trainersvakbond CBV. De oefenmeester is er nog steeds van overtuigd dat hij door deze akkefietjes een baan als bondscoach of psv-trainer wel kan vergeten.

Aalbers, Karel

Visionair of luchtftietser, de meningen over deze voormalige juwelier en volleybalcoach uit Velp lopen sterk uiteen. Keizer Karel (1949) heeft interessante ideeën, maar voert ze belabberd uit. Waarbij hij sterk gehinderd wordt door zijn grootheidswaanzin. Van zijn gedroomde Vitesse Village wordt enkel de Gelredome gerealiseerd, de boekhouding van de club is dan al veranderd in een puinhoop. Aalbers belandt zelfs in de

gevangenis vanwege belastingfraude. Hij vertrekt met stille trom en afkoopsom uit Arnhem. Onder een deel van de Vitesse-fans is hij nog onverminderd populair. Een lobby om de vechtarend-mascotte 'Karel' te noemen, redt het echter niet.

Aanvalluh!

De supporterskreet, die vooraf wordt gegaan door kort trompetgeschal, is voor de Europacup-II-finale tussen Ajax en KV Mechelen bedacht door Nico van Beekveld uit Son. Zegt Nico van Beekveld uit Son zelf. Het lijkt echter veel op het deuntje dat in Amerikaanse sporten (ijshockey, honkbal) vanaf de tribune klinkt en meestal uit een orgeltje komt, gevolgd door de uitroep 'charge!'. De yell van Van Beekveld wordt later geadopteerd door de supporters van het Nederlands elftal.

Abdellaoui, Yassine

In zijn jeugdijaren is Yassine Abdellaoui (1975) een begenadigd talent, de grote belofte van Willem II. Een geniale aanvaller waar het leven buiten het voetbal echter mee op de loop gaat. Als junior in Tilburg doet hij al de gekste dingen, zoals een auto besturen zonder rijbewijs, later komen daar zwaardere zaken bij. Op een gegeven moment wordt hij zelfs verdacht van het witwassen van 2,3 miljoen euro en handel in xtc. Zaken waar hij later van wordt vrijgesproken, maar dan is het kwaad al geschied. Hij raakt persoonlijk failliet, in scheiding en de lust om te leven kwijt. Zijn depressies probeert hij door veel te eten en te drinken te verbergen met als gevolg dat hij over de honderd kilo weegt. Voor zijn dertigste moet hij zijn loopbaan al afbreken. 'Ik was gewoon een grote idioot,' vat

hij zijn carrière in NUsport magazine kort en bondig samen.

Achterberg, Eddy

Voormalig voetballer van DOS en FC Twente. Is na zijn carrière assistent-trainer van onder meer FC Twente, Roda JC en Schalke 04. Is bekend onder zijn bijnaam de Keu. In zijn jeugd is Achterberg (1947) nogal een lastig serpent voor scheidsrechters. Het Keutje noemen ze hem daarom, Utrechts voor varkentje. Later bij Twente wordt dat de Keu. In die tijd heeft hij ook een eigen café onder dezelfde naam.

ADO Den Haag

Onder de namen ADO (1905-1971), FC Den Haag (1971-1996) en ADO Den Haag (vanaf 1996) is de Hofstad vertegenwoordigd in het betaalde voetbal. Alles Door Oefening speelt tussen 1957 en 1971 in de eredivisie met derde plaatsen in 1965, 1966 en 1971

en het winnen van de KNVB-beker in 1968 als hoogtepunten. Als de club opgaat in FC Den Haag worden de prestaties allengs minder en komt de club vaker negatief in het nieuws door de fanatieke supporters-aanhang die het geweld niet uit de weg gaat. De laatste jaren zit de opgaande lijn er weer in, met als voorlopig hoogtepunt plaatsing voor de voorronde van de Europa League in 2011.

Sterspelers: Mick Clavan, Carol Schuurman, Karel Jansen, Theo Timmermans, Piet de Zoete, Ton Thie, Theo van den Burch, Dick Advocaat, Aad Mansveld, Martin Jol.

Adriaanse, Co

Hij levert vakwerk bij FC Porto, maakt van AZ de attractiefst voetballende ploeg van Nederland, wordt kampioen met Red Bull Salzburg en loodst Willem II naar de top van de eredivisie – zó de Champions

League in. Maar de droombaan voor Amsterdammer Co Adriaanse (1947), trainer zijn van Ajax, eindigt na anderhalf jaar met ontslag.

Twee jaar na die roemloze en pijnlijke aftocht doet Adriaanse zijn verhaal. Hij vindt dan nog altijd dat hij na een grondig reorganisatieproces op de goede weg zat. Ajax staat op de dag van zijn ontslag, 29 november 2001, tweede op de ranglijst. Wat Adriaanse vooral wordt aangerekend, is zijn slechte relatie met de media. 'Ik besef dat het niet goed was om niet met VI en Telegraaf "on speaking terms" te zijn. Maar als ik dat wel had gedaan, had ik mezelf verloochend. Ik heb niet geslijmd bij de pers: schrijf aardig over me, dan kan ik nog wat langer blijven. Ik ben in zuiver water verdronken, niet in troebel water.' Adriaanse gedraagt zich bij Ajax als een vernieuwer, maar hij merkt dat daarvoor weinig animo bestaat. 'Als je het over vooroordelen hebt en over conservatieven, dan moet je bij Ajax zijn. Dat is vreselijk. Echt op alle gebieden. Politiek, levensbeschouwing, echt conservatief. Reactionair zelfs. Vreselijk. Ik ben juist heel anders. Ik ben modern ingesteld, ik sta open voor dingen en ik probeer verder te kijken. Ik was te modern voor Ajax en ik heb me vaak aan de conservatieve instelling van Ajax geërgerd.' Dat Adriaanse zegt wat hij vindt, en zijn meningen onderbouwt, wordt hem in die clubcultuur niet in dank afgenomen. Als Marco van Basten een terugkeer in de voetballerij overweegt, als trainer, stelt Adriaanse dat hij al een goede staf heeft en niet zo gauw weet wat Van Basten voor hem zou kunnen betekenen. Bovendien, zegt Adriaanse: 'Een goed paard is nog geen goede ruiter.' Die vergelijking wordt

hem zeer kwalijk genomen. Niet lang daarna krijgt hij zijn congé.

Advocaat, Dick

Winnaar van de Gouden Loeki (met de Calvé Pindakaas-reclame uit 2002), oud-bondscoach van Nederland (twee periodes), Zuid-Korea, België en Rusland, met Zenit St.-Petersburg winnaar van de Russische landstitel en de UEFA Cup en veelvoudig miljonair: de Haagse volksjongen/babyboomer Dick Advocaat (1947) heeft het gemaakt. Voetbal is geen bijzaak voor de man die vanwege zijn postuur (1,70 meter) en de strenge manier waarop hij leidinggeeft de Kleine Generaal wordt genoemd. Hoewel hij ten tijde van zijn jarenlange verblijf in Sint-Petersburg om de hoek woont, zet hij nooit een stap in de Hermitage, het befaamde museum. Advocaat bekijkt liever voetbalwedstrijden op dvd.

Ernst Happel en Rinus Michels zijn zijn voorbeelden. Op de vraag wat een trainer nodig heeft, zegt hij: 'Kennis, eerlijkheid en duidelijkheid. Als je een van die drie zaken mist, kom je nergens. Als je geen kennis hebt, prikken voetballers na één middag door je heen.'

Een gewone jongen die vanuit niets iets is geworden, noemt hij zichzelf. Zijn jeugd in het naoorlogse Den Haag is 'fantastisch', ondanks de relatieve armoede. 'Vriendjes hadden hetzelfde als ik: één korte broek en voor zondags een mooi pakkie. Het was alleen maar voetballen, vrijheid. De deuren stonden open en door de brievenbus hing een touwtje, ook 's nachts. Iedereen kon naar binnen, net als bij de burens. Ik was een streber. Ik heb me altijd moeten bewijzen en dat voel ik ook zo. Het lukt niet altijd, maar ik wil het wel.'

Dick Advocaat voor de wedstrijd tegen Duitsland in Porto op het EK van 2004 in Portugal.

Aerle, Berry van

Natuurlijk kennen we Berry van Aerle (1962) van het Nederlands elftal dat in 1988 de enige prijs uit de Oranje-historie veroverd. Maar nog beroemder wordt de bescheiden verdediger als cabaretier Theo Maassen hem in 1994 in zijn eerste solo-voorstelling opvoert als de enige speler van PSV die nog contributie betaalt. 'Eén keer in de maand kreeg hij van manager Ploegsma een tientje in zijn handen gedrukt, zo van: Berry, koop er maar iets moois voor. Mondje dicht tegen de anderen, hè. En Berry, die hield zijn mond. Maar toen-ie tien jaar lid was van PSV heeft-ie een quartz-horloge gekregen met inscriptie, hadden ze er Seiko in gegraveerd. Hadden ze gezegd dat dat Berry in het Japans was, zielig hè?'

Afellay, Ibrahim

Eindelijk lijkt er een talent met Marokkaanse roots door te breken op het aller-

hoogste niveau. Als de kenners Ibrahim Afellay (1986) zijn opwachting zien maken namens PSV in het Champions League-seizoen 2005-2006 gaan ze massaal overstag. Met name na het duel met AC Milan, als de dan negentienjarige middenvelder samen met maatje Ismail Aissati (17) overeind blijft tegen de Italiaanse beulen, weet iedereen het zeker: Afellay gaat een gouden toekomst tegemoet. Die voorspelling lijkt uit te komen als hij in de winter van 2010 overstapt naar het grote Barcelona van Guardiola, Messi en Iniesta. Na een veelbelovende start waarin hij veel speeltijd krijgt en zelfs (als invaller) meteen de Champions League wint, slaat het noodlot toe. Op lichamelijk vlak krijgt de middenvelder klap na klap te verwerken, met als dieptepunt een zware knieblessure. Eenmaal fit wordt hij verhuurd aan Schalke 04, maar ook daar komt de oude Afellay niet boven drijven. Wel haalt hij op de valreep het EK

van 2012, maar een succes wordt dat niet. Nieuwe fysieke tegenslag werpt hem ver terug. Afellay moet weer helemaal opnieuw beginnen.

Afscheidswedstrijd

Een glorieus vaarwel moet het worden, een prachtig adieu aan de beste speler die we ooit hebben gekend. Het Olympisch Stadion loopt vol op 7 november 1978 voor het afscheid duel van Johan Cruyff. Wie er op het idee komt om Bayern München voor deze gelegenheid uit te nodigen als opponent, moet even langs de dokter. In Beieren herinneren ze zich nog maar al te goed hoe het Ajax van Cruyff en co. de Duitsers hooghartig te kijk zette in de halve finale van de Europacup I een paar seizoenen eerder. De hoogste tijd voor revanche en die komt er. Ook al omdat de

Bayern-selectie zowel op Schiphol als in het stadion getraakteerd wordt op teksten die op weinig subtiel manier verwijzen naar de Tweede Wereldoorlog.

Een ontketend Bayern maakt gehakt van Ajax, van vriendschappelijk voetbal is geen sprake. De teller stopt bij acht tegentreffers. Geen wonder dan ook dat Cruyff een paar jaar later de kicksen weer onderbindt.

Ajax

Ajax is de succesvolste club van het land met 33 landstitels en vier Europacups I achter de naam. Ook levert de club de beste voetballer van het land af: Johan Cruyff. Medio jaren zestig beginnen de hoogtijdagen van Ajax ook buiten de landsgrenzen, zoals de 5-1 zege op Liverpool in december 1966. In 1969 haalt Ajax als eerste Nederlandse club de finale van de Europacup der landskampioenen, tussen 1971 en 1973 is de club daadwerkelijk de beste van Europa. Zowel Panathinaikos, Internazionale als Juventus wordt overtuigend verslagen. Midden jaren negentig volgt de voorlopig laatste bloeiperiode. Onder trainer Louis van Gaal wordt in 1995 de Champions League gewonnen. Na de millenniumwisseling wordt het steeds onrustiger bij de club. Rechtszaken, ontslagen trainers en directeuren volgen elkaar in hoog tempo op. Pas als Frank de Boer als coach wordt aangesteld en revolutionair Johan Cruyff de macht grijpt, keert de rust enigszins terug. De nieuwe uitdaging, aanhaken bij de Europese top, lijkt echter een stap te ver.

Sterspelers: Johan Cruyff, Piet Keizer, Sjaak Swart, Ruud Krol, Johan Neeskens, Marco van Basten, Frank Rijkaard, Dennis Bergkamp, Jari Litmanen, Edwin van der Sar.

Bedankt Johan

Afscheidswedstrijd
Dinsdag 7 november Olymp. Stadion 20.15 uur
Ajax - Bayern München

Overdekte zitplaats F10-
Paddock en Parterre F10-
F11-
F12-
F13-
F14-
F15-
F16-
F17-
F18-
F19-
F20-
F21-
F22-
F23-
F24-
F25-
F26-
F27-
F28-
F29-
F30-
F31-
F32-
F33-
F34-
F35-
F36-
F37-
F38-
F39-
F40-
F41-
F42-
F43-
F44-
F45-
F46-
F47-
F48-
F49-
F50-
F51-
F52-
F53-
F54-
F55-
F56-
F57-
F58-
F59-
F60-
F61-
F62-
F63-
F64-
F65-
F66-
F67-
F68-
F69-
F70-
F71-
F72-
F73-
F74-
F75-
F76-
F77-
F78-
F79-
F80-
F81-
F82-
F83-
F84-
F85-
F86-
F87-
F88-
F89-
F90-
F91-
F92-
F93-
F94-
F95-
F96-
F97-
F98-
F99-
F100-
F101-
F102-
F103-
F104-
F105-
F106-
F107-
F108-
F109-
F110-
F111-
F112-
F113-
F114-
F115-
F116-
F117-
F118-
F119-
F120-
F121-
F122-
F123-
F124-
F125-
F126-
F127-
F128-
F129-
F130-
F131-
F132-
F133-
F134-
F135-
F136-
F137-
F138-
F139-
F140-
F141-
F142-
F143-
F144-
F145-
F146-
F147-
F148-
F149-
F150-
F151-
F152-
F153-
F154-
F155-
F156-
F157-
F158-
F159-
F160-
F161-
F162-
F163-
F164-
F165-
F166-
F167-
F168-
F169-
F170-
F171-
F172-
F173-
F174-
F175-
F176-
F177-
F178-
F179-
F180-
F181-
F182-
F183-
F184-
F185-
F186-
F187-
F188-
F189-
F190-
F191-
F192-
F193-
F194-
F195-
F196-
F197-
F198-
F199-
F200-
F201-
F202-
F203-
F204-
F205-
F206-
F207-
F208-
F209-
F210-
F211-
F212-
F213-
F214-
F215-
F216-
F217-
F218-
F219-
F220-
F221-
F222-
F223-
F224-
F225-
F226-
F227-
F228-
F229-
F230-
F231-
F232-
F233-
F234-
F235-
F236-
F237-
F238-
F239-
F240-
F241-
F242-
F243-
F244-
F245-
F246-
F247-
F248-
F249-
F250-
F251-
F252-
F253-
F254-
F255-
F256-
F257-
F258-
F259-
F260-
F261-
F262-
F263-
F264-
F265-
F266-
F267-
F268-
F269-
F270-
F271-
F272-
F273-
F274-
F275-
F276-
F277-
F278-
F279-
F280-
F281-
F282-
F283-
F284-
F285-
F286-
F287-
F288-
F289-
F290-
F291-
F292-
F293-
F294-
F295-
F296-
F297-
F298-
F299-
F300-
F301-
F302-
F303-
F304-
F305-
F306-
F307-
F308-
F309-
F310-
F311-
F312-
F313-
F314-
F315-
F316-
F317-
F318-
F319-
F320-
F321-
F322-
F323-
F324-
F325-
F326-
F327-
F328-
F329-
F330-
F331-
F332-
F333-
F334-
F335-
F336-
F337-
F338-
F339-
F340-
F341-
F342-
F343-
F344-
F345-
F346-
F347-
F348-
F349-
F350-
F351-
F352-
F353-
F354-
F355-
F356-
F357-
F358-
F359-
F360-
F361-
F362-
F363-
F364-
F365-
F366-
F367-
F368-
F369-
F370-
F371-
F372-
F373-
F374-
F375-
F376-
F377-
F378-
F379-
F380-
F381-
F382-
F383-
F384-
F385-
F386-
F387-
F388-
F389-
F390-
F391-
F392-
F393-
F394-
F395-
F396-
F397-
F398-
F399-
F400-
F401-
F402-
F403-
F404-
F405-
F406-
F407-
F408-
F409-
F410-
F411-
F412-
F413-
F414-
F415-
F416-
F417-
F418-
F419-
F420-
F421-
F422-
F423-
F424-
F425-
F426-
F427-
F428-
F429-
F430-
F431-
F432-
F433-
F434-
F435-
F436-
F437-
F438-
F439-
F440-
F441-
F442-
F443-
F444-
F445-
F446-
F447-
F448-
F449-
F450-
F451-
F452-
F453-
F454-
F455-
F456-
F457-
F458-
F459-
F460-
F461-
F462-
F463-
F464-
F465-
F466-
F467-
F468-
F469-
F470-
F471-
F472-
F473-
F474-
F475-
F476-
F477-
F478-
F479-
F480-
F481-
F482-
F483-
F484-
F485-
F486-
F487-
F488-
F489-
F490-
F491-
F492-
F493-
F494-
F495-
F496-
F497-
F498-
F499-
F500-
F501-
F502-
F503-
F504-
F505-
F506-
F507-
F508-
F509-
F510-
F511-
F512-
F513-
F514-
F515-
F516-
F517-
F518-
F519-
F520-
F521-
F522-
F523-
F524-
F525-
F526-
F527-
F528-
F529-
F530-
F531-
F532-
F533-
F534-
F535-
F536-
F537-
F538-
F539-
F540-
F541-
F542-
F543-
F544-
F545-
F546-
F547-
F548-
F549-
F550-
F551-
F552-
F553-
F554-
F555-
F556-
F557-
F558-
F559-
F560-
F561-
F562-
F563-
F564-
F565-
F566-
F567-
F568-
F569-
F570-
F571-
F572-
F573-
F574-
F575-
F576-
F577-
F578-
F579-
F580-
F581-
F582-
F583-
F584-
F585-
F586-
F587-
F588-
F589-
F590-
F591-
F592-
F593-
F594-
F595-
F596-
F597-
F598-
F599-
F600-
F601-
F602-
F603-
F604-
F605-
F606-
F607-
F608-
F609-
F610-
F611-
F612-
F613-
F614-
F615-
F616-
F617-
F618-
F619-
F620-
F621-
F622-
F623-
F624-
F625-
F626-
F627-
F628-
F629-
F630-
F631-
F632-
F633-
F634-
F635-
F636-
F637-
F638-
F639-
F640-
F641-
F642-
F643-
F644-
F645-
F646-
F647-
F648-
F649-
F650-
F651-
F652-
F653-
F654-
F655-
F656-
F657-
F658-
F659-
F660-
F661-
F662-
F663-
F664-
F665-
F666-
F667-
F668-
F669-
F670-
F671-
F672-
F673-
F674-
F675-
F676-
F677-
F678-
F679-
F680-
F681-
F682-
F683-
F684-
F685-
F686-
F687-
F688-
F689-
F690-
F691-
F692-
F693-
F694-
F695-
F696-
F697-
F698-
F699-
F700-
F701-
F702-
F703-
F704-
F705-
F706-
F707-
F708-
F709-
F710-
F711-
F712-
F713-
F714-
F715-
F716-
F717-
F718-
F719-
F720-
F721-
F722-
F723-
F724-
F725-
F726-
F727-
F728-
F729-
F730-
F731-
F732-
F733-
F734-
F735-
F736-
F737-
F738-
F739-
F740-
F741-
F742-
F743-
F744-
F745-
F746-
F747-
F748-
F749-
F750-
F751-
F752-
F753-
F754-
F755-
F756-
F757-
F758-
F759-
F760-
F761-
F762-
F763-
F764-
F765-
F766-
F767-
F768-
F769-
F770-
F771-
F772-
F773-
F774-
F775-
F776-
F777-
F778-
F779-
F780-
F781-
F782-
F783-
F784-
F785-
F786-
F787-
F788-
F789-
F790-
F791-
F792-
F793-
F794-
F795-
F796-
F797-
F798-
F799-
F800-
F801-
F802-
F803-
F804-
F805-
F806-
F807-
F808-
F809-
F810-
F811-
F812-
F813-
F814-
F815-
F816-
F817-
F818-
F819-
F820-
F821-
F822-
F823-
F824-
F825-
F826-
F827-
F828-
F829-
F830-
F831-
F832-
F833-
F834-
F835-
F836-
F837-
F838-
F839-
F840-
F841-
F842-
F843-
F844-
F845-
F846-
F847-
F848-
F849-
F850-
F851-
F852-
F853-
F854-
F855-
F856-
F857-
F858-
F859-
F860-
F861-
F862-
F863-
F864-
F865-
F866-
F867-
F868-
F869-
F870-
F871-
F872-
F873-
F874-
F875-
F876-
F877-
F878-
F879-
F880-
F881-
F882-
F883-
F884-
F885-
F886-
F887-
F888-
F889-
F890-
F891-
F892-
F893-
F894-
F895-
F896-
F897-
F898-
F899-
F900-
F901-
F902-
F903-
F904-
F905-
F906-
F907-
F908-
F909-
F910-
F911-
F912-
F913-
F914-
F915-
F916-
F917-
F918-
F919-
F920-
F921-
F922-
F923-
F924-
F925-
F926-
F927-
F928-
F929-
F930-
F931-
F932-
F933-
F934-
F935-
F936-
F937-
F938-
F939-
F940-
F941-
F942-
F943-
F944-
F945-
F946-
F947-
F948-
F949-
F950-
F951-
F952-
F953-
F954-
F955-
F956-
F957-
F958-
F959-
F960-
F961-
F962-
F963-
F964-
F965-
F966-
F967-
F968-
F969-
F970-
F971-
F972-
F973-
F974-
F975-
F976-
F977-
F978-
F979-
F980-
F981-
F982-
F983-
F984-
F985-
F986-
F987-
F988-
F989-
F990-
F991-
F992-
F993-
F994-
F995-
F996-
F997-
F998-
F999-
F1000-
F1001-
F1002-
F1003-
F1004-
F1005-
F1006-
F1007-
F1008-
F1009-
F1010-
F1011-
F1012-
F1013-
F1014-
F1015-
F1016-
F1017-
F1018-
F1019-
F1020-
F1021-
F1022-
F1023-
F1024-
F1025-
F1026-
F1027-
F1028-
F1029-
F1030-
F1031-
F1032-
F1033-
F1034-
F1035-
F1036-
F1037-
F1038-
F1039-
F1040-
F1041-
F1042-
F1043-
F1044-
F1045-
F1046-
F1047-
F1048-
F1049-
F1050-
F1051-
F1052-
F1053-
F1054-
F1055-
F1056-
F1057-
F1058-
F1059-
F1060-
F1061-
F1062-
F1063-
F1064-
F1065-
F1066-
F1067-
F1068-
F1069-
F1070-
F1071-
F1072-
F1073-
F1074-
F1075-
F1076-
F1077-
F1078-
F1079-
F1080-
F1081-
F1082-
F1083-
F1084-
F1085-
F1086-
F1087-
F1088-
F1089-
F1090-
F1091-
F1092-
F1093-
F1094-
F1095-
F1096-
F1097-
F1098-
F1099-
F1100-
F1101-
F1102-
F1103-
F1104-
F1105-
F1106-
F1107-
F1108-
F1109-
F1110-
F1111-
F1112-
F1113-
F1114-
F1115-
F1116-
F1117-
F1118-
F1119-
F1120-
F1121-
F1122-
F1123-
F1124-
F1125-
F1126-
F1127-
F1128-
F1129-
F1130-
F1131-
F1132-
F1133-
F1134-
F1135-
F1136-
F1137-
F1138-
F1139-
F1140-
F1141-
F1142-
F1143-
F1144-
F1145-
F1146-
F1147-
F1148-
F1149-
F1150-
F1151-
F1152-
F1153-
F1154-
F1155-
F1156-
F1157-
F1158-
F1159-
F1160-
F1161-
F1162-
F1163-
F1164-
F1165-
F1166-
F1167-
F1168-
F1169-
F1170-
F1171-
F1172-
F1173-
F1174-
F1175-
F1176-
F1177-
F1178-
F1179-
F1180-
F1181-
F1182-
F1183-
F1184-
F1185-
F1186-
F1187-
F1188-
F1189-
F1190-
F1191-
F1192-
F1193-
F1194-
F1195-
F1196-
F1197-
F1198-
F1199-
F1200-
F1201-
F1202-
F1203-
F1204-
F1205-
F1206-
F1207-
F1208-
F1209-
F1210-
F1211-
F1212-
F1213-
F1214-
F1215-
F1216-
F1217-
F1218-
F1219-
F1220-
F1221-
F1222-
F1223-
F1224-
F1225-
F1226-
F1227-
F1228-
F1229-
F1230-
F1231-
F1232-
F1233-
F1234-
F1235-
F1236-
F1237-
F1238-
F1239-
F1240-
F1241-
F1242-
F1243-
F1244-
F1245-
F1246-
F1247-
F1248-
F1249-
F1250-
F1251-
F1252-
F1253-
F1254-
F1255-
F1256-
F1257-
F1258-
F1259-
F1260-
F1261-
F1262-
F1263-
F1264-
F1265-
F1266-
F1267-
F1268-
F1269-
F1270-
F1271-
F1272-
F1273-
F1274-
F1275-
F1276-
F1277-
F1278-
F1279-
F1280-
F1281-
F1282-
F1283-
F1284-
F1285-
F1286-
F1287-
F1288-
F1289-
F1290-
F1291-
F1292-
F1293-
F1294-
F1295-
F1296-
F1297-
F1298-
F1299-
F1300-
F1301-
F1302-
F1303-
F1304-
F1305-
F1306-
F1307-
F1308-
F1309-
F1310-
F1311-
F1312-
F1313-
F1314-
F1315-
F1316-
F1317-
F1318-
F1319-
F1320-
F1321-
F1322-
F1323-
F1324-
F1325-
F1326-
F1327-
F1328-
F1329-
F1330-
F1331-
F1332-
F1333-
F1334-
F1335-
F1336-
F1337-
F1338-
F1339-
F1340-
F1341-
F1342-
F1343-
F1344-
F1345-
F1346-
F1347-
F1348-
F1349-
F1350-
F1351-
F1352-
F1353-
F1354-
F1355-
F1356-
F1357-
F1358-
F1359-
F1360-
F1361-
F1362-
F1363-
F1364-
F1365-
F1366-
F1367-
F1368-
F1369-
F1370-
F1371-
F1372-
F1373-
F1374-
F1375-
F1376-
F1377-
F1378-
F1379-
F1380-
F1381-
F1382-
F1383-
F1384-
F13

Ajax en trainer Frank de Boer in bad na het behalen van de dertigste landstitel in 2011.

Alberti, Willeke

Voetbalvrouw, supporter van Ajax en Oranje en zangeres. Willy Albertina Verbrugge (1945) was getrouwd met de Deen Søren Lerby (oud-Ajacied en oud-PSV'er). Haar dochter Daniëlle uit een eerder huwelijk (met Joop Oonk) is getrouwd met John van 't Schip (oud-Ajacied). Ze was trouwens ook ooit getrouwd met John de Mol. Meerdere malen is voetbal een thema in een lied van haar, zoals in 1996 als Ajax het stadion in de Watergraafsmeer verlaat en Alberti samen met voorzitter Michael van Praag een aubade ten gehore brengt:

Dag veld, daar aan de Middenweg
in Mokum
Dat knusse, die aparte sfeer
Al de successen zullen blijven
De Meer helaas hij is niet meer

Ik zat naast mijn pa en al zijn vrienden
En jubelde om Cruïjff en om Klaas
Om Sjakie, Keizer en Wim Suurbier

Om Bennie, Ruud en Frankie, helaas
Een monument moet weer verdwijnen
De stem van Michels werd muziek
Het hele land zal met me treuren
Want ik spreek namens het publiek.

Het zit in de familie. Haar vader, de 'Itali-aanse' tenor Willy Alberti, neemt diverse Ajax-liedjes op. 'Ode aan Ajax' uit 1972 is een van de bekendste.

Alkmaar '54

Op zaterdag 14 augustus 1954 om 18.00 uur vindt op het Gemeentelijk Sportpark van Alkmaar een belangwekkende gebeurtenis plaats. Onder het toezien van 13.000 toeschouwers klinkt op dat moment het fluitsignaal voor het allereerste profduel in Nederland tussen Alkmaar '54 en Venlo. De thuisclub wint met 3-0 via goals van Klaas Smit (2x) en Henk van der Sluis. Elke Alkmaar-speler strijkt door die zege liefst veertig gulden op. Tot de club in 1967 samen met FC Zaan-

ALKMAAR

Staande van links naar rechts: Peggeman, Los, Van Vliet, Kabel, Rademakers en Snablie.
Voorste rij van links naar rechts: Schouten, Klaas Smit, Pitters, Michel en v. d. Sluis.

streek opgaat in AZ '67 speelt de club voor-
namelijk in de eerste divisie, op het seizoen
1960-1961 na.

Sterspelers: Klaas Smit, Piet Buis, Nico
Wagemaker, Henk Tijm.

All Stars

De film uit 1997, bedacht door Jean van de
Velde, over zeven voetbalvrienden (Bram,
Mark, Johnny, Peter, Paul, Willem en Hero)
die van jongs af aan samen spelen bij Swift
Boys, is een groot succes. Hoofdrollen
zijn er voor Daniël Boissevain, Danny de
Munk, Thomas Acda, Antonie Kamerling,
Raymi Sambo, Kasper van Kooten en Peter
Paul Muller. Het succes mondt uit in een
televisieserie en een tweede film in oktober
2011: *Old Stars*.

Amsterdam Arena

Grootste stadion van Nederland met een
capaciteit van ruim 53.000. Thuisbasis
van Ajax sinds het vertrek uit De Meer in
1996. Veel supporters hebben en houden

moeite met die overgang. De Arena wordt
als sfeerloos ervaren in een troosteloze
omgeving. Met het dak dicht heeft het
stadion de akoestiek van een zwembad en
het duurt ruim tien jaar voordat er een
fatsoenlijk bespeelbare grasmat ligt. Wat
ook niet meehelpt: het stadion draagt niet
de naam van Ajax-iconen als Rinus Michels
of Johan Cruyff maar krijgt, vanwege de
multifunctionaliteit, een algemene naam.
In 1998 wordt de Champions League-finale
tussen Real Madrid en Juventus (1-0) in de
Arena gespeeld en in mei 2013 de finale van
de Europa League: Chelsea-Benfica (2-1).
Tussendoor is het stadion ook een paar
maal het decor van Euro 2000. De directie
van het stadion kondigt in 2013 aan de
capaciteit te willen vergroten, met het oog
op het binnenhalen van toekomstige grote
voetbalwedstrijden, zoals op het EK 2020,
dat in dertien verschillende landen wordt
gehouden. Voor dat toernooi draagt de
KNVB de Arena officieel voor.

Amsterdam, BVC

De beroepsvoetbalclub Amsterdam, bijgenaamd De Zwarte Schapen, wordt opgericht op 15 november 1954 en gaat vier jaar later op in DWS. Tussen 1956 en 1958 speelt de club in de eredivisie.

Sterspelers: Jos Vonhoff, Hans Boskamp.

Amsterdam, FC

FC Amsterdam ziet het levenslicht na een fusie tussen DWS en Blauw-Wit in 1972, twee jaar later komt daar ook nog De Volewijckers bij. In 1982 doet voorzitter/eigenaar Dé Stoop het licht uit. Tussen 1972 en 1978 komt de club uit in de eredivisie, de meeste furore maken De Lievevrouwen in het UEFA Cup-toernooi van 1974-1975 waarin het doodleuk Internazionale uitschakelt. Sterspelers: Gerard van der Lem, Nico Jansen, Jan Jongbloed, Heini Otto, Frits Flinkenveugel.

Anderiesen, Wim

‘Hij was een bescheiden man die niet te koop liep met zijn prestaties.’ In een interview in het jubileumboek Ajax 1900-2000 is Wim Anderiesen vol lof over zijn vader en naamgenoot. Senior is een van de grootste Ajacieden in de vooroorlogse jaren en speelt 309 competitiewedstrijden. In het stadsdeel Geuzenveld/Slotermeer wordt een hofje genoemd naar 46-voudig international Wim Anderiesen (1903-1944). In een column noemt Herman Kuiphof hem ‘de beste half-aanvallende spil van ons land in de dertiger jaren’. Hij schrijft ook: ‘Wim Anderiesen was in het Nederlands elftal van de befaamde dertiger jaren het “slapie” van de grote uitgaander Beb Bakhuys. Men hoopte dat de kalmte welke Anderiesen uitstraalde, de briljante,

maar niet erg solide levende midvoor tot bedaren zou brengen. Soms lukte dat.’ Anderiesen overlijdt in de oorlog, aan een longontsteking. Zijn zoon, die tussen 1951 en 1961 voor Ajax speelt, heeft hij nooit in actie gezien.

Appel, Bram

Zijn vader is paardentrainer op Duindigt, hij wordt met ADO tweemaal kampioen van Nederland, in de oorlog wordt hij tewerkgesteld in Duitsland, hij vecht voortdurend conflicten uit met KNVB-voorzitter Karel Lotsy en hij speelt in 1953 mee in de befaamde Watersnoodwedstrijd. De voetballoopbaan van Bram Appel (1921-1997) is veelbewogen. In Berlijn verovert Appel als dwangarbeider een bevoorrechte positie. Na een proeftraining krijgt hij een plaats in de selectie van Hertha BSC. Een baan op kantoor met een

maandloon van driehonderd mark is zijn beloning. Zevenmaal wordt de productieve aanvaller gekozen in een officieus Nederlands elftal.

Uit Het Parool: 'Op 6 augustus 1944 speelden de Nederlanders tegen het Tsjechische team, waarbij Karel Lotsy op het creterras zat. Toen Appel na de oorlog terugkwam, schorste Lotsy hem tot 1 januari 1947 wegens het spelen voor een Duits elftal.' Appel is woedend: 'Ik kreeg een berisping, terwijl Lotsy zelf gewoon in Duitsland naar wedstrijden ging kijken.'

Arnesen, Frank

Henning Jensen, Jesper Olsen, Jan Sørensen, Jan Mølby, Michael en Brian Laudrup, Jesper Grønkjær, Kenneth Perez, Dennis Rommedahl, Christian Eriksen, Viktor Fischer: sinds de jaren zeventig heeft Ajax een sterke band met Deense voetballers. Meer dan twintig Denen komen voor het eerste elftal uit.

De eerste is Tom Søndergaard, maar het echte begin van de invasie is in 1975 de komst naar Amsterdam van twee jongeren: Frank Arnesen (1956) en Søren Lerby van Fremad Amager uit Kopenhagen. Arnesen legt in Amsterdam de basis voor een fraaie loopbaan, na een moeilijke start. In de Volkskrant zegt hij: 'Na drie maanden was ik op de training nog geen tegenstander voorbijgekomen. Ajax is keihard, de beste leerschool. Verdomme jongen, je kan er niks van, hoorde ik steeds. Maar het werd niet zomaar gezegd. Ruud Krol legde mij dat eens een keer uit. Op de dag dat wij niks meer tegen je zeggen, zei hij, op die dag ben je verloren.'

Atmodikoro, Maarten

In het programma *Mijn leven als een voetbalvrouw* verklaart Sylvie Meis dat ze voordat ze iets met Rafael van der Vaart kreeg 'helemaal niets met voetbal had'. Een leugentje

om bestwil want voordat ze tegen het lijf van haar ex-liefje aanloopt, woont ze al samen met een voetballer. Sterker nog, er zijn al huwelijksplannen beraamd tussen Meis en Atmodikoro (1971), destijds uitkomend voor NAC. In die periode komt hij ook nog in het nieuws als dienstplichtweigeraar.

Atoombomincident

‘Een atoombom.’ Zo luidt het droogkomische commentaar van journalist Lex Muller op de vraag van een stewardess wat er toch in die tas zit naast hem in de vliegtuigstoel. Een staaltje voetbalhumor dat het personeel van de vlucht die Oranje en aanverwante personen naar Dallas moet brengen tijdens het WK van 1994 niet zo kan waarderen. Het vliegtuig wordt meteen ontruimd en elke koffer omgekeerd in de zoektocht naar het zware projectiel. Spelers, familie en begeleiding dienen op de startbaan te wachten tot dit staaltje van Amerikaanse efficiency achter de rug is. Vele uren later zet de kist alsnog koers naar Dallas, de vernietigende blikken richting de chef-sport van het *Algemeen Dagblad* zijn ontelbaar. Boze tongen beweren zelfs dat Dennis Bergkamp aan dit incident zijn vliegangst heeft te danken. De volgende dag staat er een vetgedrukt SORRY te lezen schuin op de voorpagina van de krant.

Avondje NAC

The only thing we fear, is running out of beer, staat er op een groot spandoek dat tijdens elk thuisduel op de lange zijde hangt van het NAC-stadion. Als de club midden jaren zeventig besluit om de thuisduels te verplaatsen naar de zaterdagavond blijkt dat een gouden greep. De intimiderende sfeer in combinatie met het Engels aandoende

complex aan de Bredase Beatrixstraat slaat over op de spelers die van het stadion een bijna onneembaar fort maken.

Het Avondje NAC is geboren, elke wedstrijd is een feestje. ‘Winst of geen winst, in supporterscafé Beatrix, brasserie Le Carnac of de sponsorroimtes; in geen voetbalstadion in Nederland gaat het licht later uit,’ omschrijft fervent NAC-supporter en journalist Sjoerd Mossou het fenomeen in zijn boek *Avondje NAC*.

Maar er zijn ook uitwassen. Op 6 oktober 1979 wordt er niet alleen met toiletrollen en versnipperd krantenpapier gegooid, maar ook met een asbak. Die halverwege de tweede helft van de wedstrijd tegen Feyenoord landt op het hoofd van grensrechter Matena. Daarop besluit scheidsrechter Severin het duel meteen te staken. Zonder publiek wordt de wedstrijd pas in april 1980 uitgespeeld, voor het stadion staan duizenden supporters.

Ay, ay, ay, die Caballero!

Sommige reclames uit vroeger tijden kunnen we nog woordelijk meezingen. Zoals over Drum (‘Als je je draai hebt gevonden’) of Heineken (‘Alweer een zondag

zonder zon, terwijl de dag zo mooi begon'), maar de mooiste blijft toch die van Caballero, op de muziek van Rojas en uitgevoerd door Het Leedy Trio. Bij elke thuiswedstrijd brullen we massaal de tekst van Paul Roda mee:

*Ay, ay, ay, die Caballero,
Dat is pas een sigaret.
Ja, ja, ja, die Caballero,
Echt je dat en je van het!
Wat zeggen Theo en Fransje
Wat zeggen Johnny en Jacques
't Is niet alleen de melange,
Maar ook de rijpe tabak!*

AZ

Als in 1967 Alkmaar '54 en FC Zaanstreek samensmelten tot AZ '67 verwacht niemand in Alkmaar dat de club binnen vijftien jaar kampioen van Nederland wordt. In de eerste jaren van het bestaan pendelt de club tussen eerste en eredivisie. Daar komt abrupt ver-

andering in als de gefortuneerde gebroeders Molenaar het voor het zeggen krijgen in de Alkmaarderhout. Met een bijengekocht elftal wordt AZ in 1981 landskampioen en haalt het de finale van de UEFA Cup. Als de Molenaars zich terugtrekken, worden de prestaties gelijk minder en volgt er zelfs degradatie.

Dan meldt zich een nieuwe mecenas in Alkmaar: Dirk Scheringa. Ooit politieagent en belastingconsulent, maar op dat moment hard bezig om zijn droom, een eigen bank, te verwezenlijken. In die lijn gaat ook de club mee met als bekroning de landstitel in 2009 onder Louis van Gaal. Als de DSB-ballon een half jaar later doorgeprikt wordt, lijkt het ook AZ mee de afgrond in te sleuren. Maar de club blijkt ook zonder Scheringa te kunnen overleven.

Sterspelers: Kristen Nygaard, Kees Kist, Jantje Peters, Kenneth Perez, Barry van Galen, Henk Timmer, Moussa Dembélé, Maarten Martens.

Landskampioen AZ laat zich toejuichen in eigen stadion, mei 2009.

Baan, Rob

Twee wedstrijden, allebei tegen Cyprus, is Rob Baan (1943) coach van Oranje, in 1981. Dankzij twee zeges, 3-0 en 1-0, is hij nog steeds de succesvolste bondscoach aller tijden.

Bakhuys, Beb

Beroemde voornaam, beroemde kopbal: op 11 maart 1934 scoort hij met een ferme zweefduik tegen België, volgens eigen zeggen zijn mooiste doelpunt ooit. Het scoren à la Beb Bakhuys (1909-1982) is geboren, hij wordt vergeleken met de beste Britse spitsen uit die tijd. De goalgetter houdt er in Oranje een prachtig moyenne op na: in 23 interlands scoort hij liefst 28 keer, na zijn carrière duurt het nog 21 jaar voor hij door Abe Lenstra afgelost wordt als Oranje-topscorer aller tijden.

Buiten de lijnen is hij al even actief, hij geeft geld uit als water. Dat is de reden dat hij zijn trofeeën, medailles en zijn door de

KNVB geschonken huwelijkscadeau naar de Bank van Lening moet brengen. Bakhuys (HBS, ZAC) maakt deel uit van de eerste stroom Nederlandse voetballers die in het buitenland (Metz) emplooi vindt. Helemaal uit vrije wil doet hij dat niet. De KNVB zet hem in Nederland op de zogenoemde beroepslijst omdat de bond vermoedt dat Bakhuys zich heeft laten betalen bij zijn overgang naar VVV, dat hem een eigen sigarenzaak in het vooruitzicht stelt. De overgang wordt afgeblazen, Bakhuys kan nergens meer terecht in eigen land. In 1947 keert Bakhuys terug, wil trainer worden, maar de KNVB weigert hem een licentie te verlenen. Tussen de bond en de topscorer is het nooit meer goedgekomen.

Ban, Abe van den

Middenvelder van AZ, FC Amsterdam en Haarlem, maar vooral bekend geworden door zijn snor, een legendarische knevel waarmee hij menig tegenstander impo-

De vermaarde duikkopbal van Beb Bakhuys in het Olympisch Stadion tijdens de interland Nederland-België (9-3) van 11 maart 1934.

neert en de aandacht van de media trekt. Van den Ban (1946) wérde een snor, zeer tot zijn eigen genoegen trouwens. In 2012 wordt hem op ludieke wijze eer betoond in het Haarlem-stadion, op de manifestatie 'In den ban van Abe'. Van den Ban, mét snor, is de eregast.

Barend & Van Dorp

Onafscheidelijk en bij vlagen spraakmakend duo, tot het einde van het tv-programma *Barend & Van Dorp* in 2006, na 976 uitzendingen. Na de laatste uitzending van het vermaarde tv-programma trekt Hendrik Jan Bongaarts alias Henk van Dorp (1940) zich terug waarna er nog zelden iets van hem wordt vernomen. Barend (1947), altijd al degene die het meest op de voorgrond treedt, blijft wel opduiken in de media, op radio en televisie en als hoofdredacteur van het sportersvriendelijke – dat wil zeggen: in het geheel niet kritische – tijdschrift *Helden*.

Zowel op schrift (*Vrij Nederland*, *Nieuwe Revu*) als op radio en televisie is het duo decennialang prominent aanwezig, veelal in de eerste ring van het voetbal. Op tv breken ze in 1998 door tijdens het wereldkampioenschap in Frankrijk. Villa BvD op RTL 4 wordt 's avonds vanuit een tuin uitgezonden in Roquebrune, met Jan Mulder als derde man. Vanwege het succes komt de NOS tijdens latere toernooien (en de Tour de France) met een bijna identiek programma op de proppen.

Niet iedereen geniet trouwens in 1998 van de losse sfeer van de gevarieerde latenight-show. *De Telegraaf* omschrijft Villa BvD als 'ongekend flauw, onbenullig, banaal en absoluut ondermaats'.

Basilevich, Michel Georges

Vriend en latere vijand van Johan Cruijff die zich midden jaren zeventig via de kinderen opdringt aan de vedette van Barcelona. Wordt zakenpartner van Cruijff, belegt in varkensfokkerijen en boomkwekerijen. Basilevich (1946) wordt later ontmaskerd als charlatan, maar houdt zelf vol dat hij bedrogen wordt door Cruijff. Is goed bevriend – of meer dan dat – met Danny Cruijff die hem omschrijft als de knapste man van Spanje. Wil zijn avonturen met Cruijff onder de kop *Cruijff de satan* publiceren, maar daar is het nooit van gekomen.

Basten, Marco van

De mythe rond Marco van Basten (1964) krijgt nog grotere vormen na zijn te vroege en pijnlijke afscheid van de voetbalsport vanwege een kapotte enkel. Hij verdwijnt lange tijd uit de schijnwerpers, stort zich vol overgave op de golfsport, en hoe langer zijn afwezigheid duurt, hoe 'groter' hij wordt. Van Basten zelf moet van die verering al tijdens zijn gloriedagen als speler weinig hebben. Na het winnen van de EK-finale in 1988 tegen de Sovjet-Unie, waarin hij met een magistrale volley de 2-0 maakt, zegt hij doodleuk: 'Ach, van de week moeten we allemaal weer naar de supermarkt.'

Wat niemand verwacht, gebeurt toch in 2002: Van Basten wordt trainer. Eerst bij Jong Ajax, daarna krijgt hij vrij snel de kans om als bondscoach aan de slag te gaan. Hij is een eigengereide coach, met een eigenzinnig selectiebeleid. Hij gaat de strijd aan met Mark van Bommel, die uiteindelijk bedankt voor Oranje, met Clarence Seedorf en Ruud van Nistelrooij, die Van Basten bij zijn keuzes beticht van een 'ik-mag-je-gehalte'.

Marco van Basten
als spits van Ajax.

Van Basten wordt in 2008 clubtrainer van Ajax, maar ondanks forse investeringen vallen de resultaten tegen. Een van zijn trainingen wordt verstoord door ontevreden fans die het veld op lopen en na een nederlaag tegen Heerenveen scheldt een supporter hem uit voor 'pannenkoek'. Daarmee is de ontmythologisering een feit. Van Basten stapt na elf maanden zelf op bij Ajax.

Na drie jaar maakt hij bij provincieclub Heerenveen een doorstart als trainer. In een bestuurlijk uiterst roerige periode bij de club blijft Van Basten overeind. Opvallend is de intense manier waarop hij in Friesland de wedstrijden beleeft. Van een afstandelijke coach is hij een bevroren trainer geworden. Omdat hij het 'juiste gevoel' mist, besluit hij Heerenveen na twee seizoenen te verlaten.

Bax, Jaap

Tussen 1969 en 1997 is gymnastiekleraar Jaap Bax (1926) een, laten we zeggen, enthousiaste radioverslaggever van de NCRV en de NOS. Tevens bijna 25 jaar wethouder van 's-Gravenzande, voor de PvdA, en waarnemend burgemeester van Maasland. Hij verslaat honderden (duizenden?) merendeels niet erg interessante wedstrijden uit het zaterdagvoetbal. Zijn hoogtepunten zijn de FA Cup-finales die hij mag verslaan.

Been, Mario

Maakt zijn belofte als voetballer nooit waar. Als generatiegenoot van Marco van Basten en Gerald Vanenburg blinkt de Rotterdammer uit op het jeugd-WK in Mexico in 1983. Een jaar later debuteert hij onder Rinus Michels in het Nederlands elftal,

maar bij die ene interland (Oostenrijk-Nederland 1-0) blijft het. Been (1963) is te veel Pietje Bell, een zorgeloos Rotterdams schooiertje dat het allemaal niet zo nauw neemt met de wetten van de topsport. Hij breekt niet echt door bij Feyenoord, dat de middenvelder voor een miljoen gulden verkoopt aan Pisa. Daarmee is een carrière als topvoetballer voor Been van de baan. Lachen doet hij genoeg in zijn leven. En hij kan smakelijk over zijn voetbalavonturen vertellen, zoals over zijn mislukte transfer van Pisa naar Sheffield Wednesday. 'We vlogen met de privéjet van de president van Pisa naar Engeland, waar het echt verschrikkelijk regende. Ron Atkinson, de manager, vroeg me naar mijn gezin. Ik vertelde dat we een hond hadden. Die moest volgens Atkinson in quarantaine. Ik belde mijn vrouw en zij vertelde me dat ze Bruce dan zes maanden in zo'n hokkie zouden stoppen. Toen ik terug de kamer in liep vroeg Atkinson of ik even wilde tekenen. Ik doe het niet, zei ik tegen hem, want